

مجله علمی بژوهشی مکانیک سازه کا و شاره کا

تحلیل عددی الاستیسیته غیرخطی ضربه کمسرعت خارج از مرکز ورق ساندویچی مستطیلی با رویههای کامپوزیتی تحت پیشبار دوبعدی

رحمتالله قاجار''*، محمد شرعيات'، سيدحسين حسيني"

^۱ استاد مهندسی مکانیک، آزمایشگاه خواص مکانیکی مواد، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تهران، ^۲ دانشیار مهندسی مکانیک، قطب علمی سازها و سامانههای هوشمند، دانشکده `مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تهران ۲ کارشناس ارشد مهندسی مکانیک، دانشکده مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تهران تاریخ دریافت: ۲۲/۵۰/۲۹۱؛ تاریخ بازنگری: ۱۳۹۳/۱۲/۱۳، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۳/۱۷

چکیدہ

اکثر پژوهشهای انجام شده در ارتباط با ضربه کمسرعت ورق، پاسخ ورق به ضربه مرکزی را در بر میگیرند و عموماً برای حالتهای بدون پیشبار انجام شدهاند. در این مقاله به تحلیل عددی الاستیسیته غیرخطی ضربه کم سرعت خارج از مرکز ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی تحت پیشبار دوبعدی پرداخته میشود و تاثیر انرژی ضربهزننده، سفتی هسته، ضخامت هسته، شکل هندسی ضربهزننده و وجود لایههای چسب در محل اتصال هسته به رویهها در پاسخ ضربه مورد بررسی قرار میگیرد. برای این منظور، بجای استفاده از تئوریهای تقریبی ورق، از شبیهسازی سهبعدی ضربه در نرم افزار آباکوس برای استخراج پاسخهای ضربه بر پایه تئوری الاستیسیته استفاده میشود. نتایج عددی با نتایج تجربی ارائه شده در مراجع دیگر مقایسه و صحت مدل عددی مورد تایید قرار میگیرد. نتایج نشان میدهند که در حالت ضربه خارج از مرکز و در حالت پیشبار دوبعدی کششی به دلیل کاهش آزادی حرکت کلی ورق، نیروی تماسی افزایش مییابد که نتیجه آن افزایش آسیب پدید آمده میباشد.

كلمات كليدى : ورق ساندويچى مستطيلى، ضربه خارج از مركز ، پيشبار صفحهاى، تحليل اجزاء محدود غيرخطى.

Nonlinear numerical elasticity analysis of eccentric low-velocity impact of a rectangular sandwich plate with composite face sheets subjected to biaxial preloads

R. Ghajar^{1*}, M. Shariyat², S.H. Hosseini³

Prof., Mech. Eng., Mechanical Properties Research Laboratory, K.N. Toosi Univ., Tehran, Iran
Assoc. Prof., Mech. Eng., Center of Excellence in Smart Structures and Systems, K.N. Toosi Univ., Tehran, Iran
MSc., Mech. Eng., K.N. Toosi Univ., Tehran, Iran

Abstract

Most of the studies done in low velocity impact of plates only involve plate's response to centric impact and usually have been done in no-preload condition. In this study, nonlinear numerical elasticity analysis of eccentric low-velocity impact of rectangular sandwich plate with composite face sheets subjected to biaxial preloads, and the effect of indenter energy, the stiffness of core, the thickness of core, geometry of indenter and the existence of epoxy layers in the connection between core and face sheets on impact response are investigated. In this regard, impact 3D simulation in ABAQUS rather than approximate plate theories is utilized for extracting impact responses based on the three-dimensional theory of elasticity. Numerical results are compared with experimental data presented in other references and the numerical model is verified. The analysis results showed that the contact force increased due to the reduction of overall plate movement in the cases of eccentric impact and biaxial tension preloads, which result in augmentation of damage.

Keywords: Rectangular sandwich plate, Eccentric impact, Inplane preload, Nonlinear finite element analysis.

^{*} نویسنده مسئول؛ تلفن: ۲۱ ۸۴۰۶۳۲۴۰ ؛ فکس: ۲۱ ۸۸۶۷۷۲۷۴

ghajar@kntu.ac.ir, shariyat@kntu.ac.ir, m_shariyat@yahoo.com, آدرس پست الکترونیک: s.h.hosseini@mail.kntu.ac.ir, hosseini_seyedhossein@yahoo.com

۱– مقدمه

امروزه، استفاده از ورقهای ساندویچی در بسیاری از سازههای دریایی، فضایی، شهری، خودروها و حتی در سازههای متداول عمومی شایع است. با به کارگیری این سازهها، که عموماً به صورت سهلایه میباشند، میتوان با افزایش ناچیز وزن سازه، ممان اینرسیهای مقاطع آن را به طور قابل توجهی افزایش و تنشهای پدید آمده را کاهش داد. در بسیاری موارد، ورقهای ساندویچی حامل بار، در معرض ضربه پیشبینی نشده قرار میگیرند که بار اصلی سازه در تحلیل ضربه را میتوان به عنوان پیشبار در نظر گرفت. با توجه به کاربرد گسترده ورقهای ساندویچی در ساخت اجزای مکانیکی، شناخت خواص ضربهای آنها همچون خواص ایستایی، به منظور اطمینان یافتن از قابلیت اطمینان سازه، امری لازم و ضروری است.

با وجود آن که پژوهشهای زیادی در ارتباط با ورقهای تک لایه یا چند لایه کامپوزیتی و نیز ورقهای تک لایه ساخته شده از مواد هدفمند انجام شده است [۲و۲]، تحقیقات کمتری در ارتباط با ضربه ورقهای ساندویچی منتشر شده است. بطور کلی، ضربهزننده از نظر سرعت به چهار دسته تقسیم می شود: ۱- کم سرعت (کمتر از ۳۰ متر بر ثانیه)، ۲- پرسرعت (۳۰ الی ۲۵۰ متر بر ثانیه)، ۳-بالستیک (۲۵۰ الی ۱۵۰۰۰ متر بر ثانیه) و ۴- مافوق سرعت (بیش از ۱۵۰۰۰ متر بر ثانیه) [۳]. عموماً ضربه زمانی کمسرعت پنداشته می شود که اثر امواج برگشتی از تکیه گاهها، در زمان ضربه به محل ضربه برسد [۴]. قاجار و همکاران [۵] به تحلیل دینامیکی پوستههای کامپوزیتی دو انحنایی، تحت ضربه گلوله کروی کمسرعت پرداختهاند. ابریت ([۶] مروری بر روشهای کلی تحلیل ضربه کمسرعت ورقهای کامپوزیتی و ساندویچی را ارائه نموده است. بارلاتی ۲ [۷]، مساله ضربه کم سرعت را با یافتن پاسخهای کلی سازه، با در نظر گرفتن توزیع فشار تماس ویژه برای شبیهسازی قانون تماس هرتز بررسی نمود. ژنگ و دنگ^۳ [۸]، ارتعاش غیرخطی آزاد صفحات كامپوزيتي چند لايه با خاصيت ويسكوالاستيك تحت تغییر شکلهای ناشی از تنش برشی را مورد تحقیق قرار دادند. کیم و همکارانش^۴ [۹]، رفتار دینامیکی صفحات کامپوزیتی چند لایه را تحت شرایط بارگذاری از نوع جابجایی زیاد، با فرض مواد با خواص ويسكوالاستيك، بررسى نمودند. تحليل به صورت اجزاى محدود انجام شده و روش مقایسه، برای بررسی اثر دامنههای بار گذاری زیاد بر تغییرات زیاد ایجاد شده در خواص ذاتی مواد (از جمله فرکانس طبيعي صفحات لايه اي ويسكوالاستيک) در نظر گرفته شده است.

یک الگوریتم عددی برای تحلیل پاسخهای دینامیکی سازههای پوسته کامپوزیتی با مواد ویسکوالاستیک ناهمسانگرد در حوزهی زمان واقعی به وسیله یی و همکارانش^۵ [۱۰]، توسعه داده شد. روش آنها بر مبنای اصول تغییرات و انتگرال زمانی مستقیم با استفاده از روش شتاب متوسط نيومارک است. تحليل ارتعاشات و ميرايي پوستهی استوانهای ارتوتروپیک با یک هستهی ویسکوالاستیک مقید با استفاده از تئوری لایههای گسستهی اجزای محدود توسط رامش و گانسان⁶ [۱۱] بررسی گردیده است. پالازوتو و همکاران^۷ [۱۲]، با به کارگیری سازگاری هندسی میان سطح ضربهزننده و سطح رویه بالائی در هر لحظه از زمان و فرض هسته به عنوان تکیهگاه الاستیک، رابطه تماس ویژهای ارائه نمودند. اکاردی و فریرو^ [۱۳]، با به کار گیری یک روش به هنگام سازی انرژی، ضربه کمسرعت ورق ساندویچی را با بهکارگیری تئوری زیگزاگ برای ورقهای رویه مدلسازی نمودند. در این زمینه، شعاع انحنای ناحیه تماس به صورت لحظهای به هنگام میگردید. هراپ و پالازوتو (۱۴]، ضربه كمسرعت ورق ساندويچي را بر پايه تئوري ساده شده الاستيسيته مورد بررسی قرار داده و به گونهای قانون تماس هرتز را بازسازی نمودند. لی و همکاران ^{۱۰} [۱۵]، ضربه کمسرعت ورق ساندویچی را با با استفاده از تئوری ورق مندلین بررسی نمودند. فو و همکاران [۱۶]، از ترکیب روش موازنه انرژی و قانون بقای مومنتم برای یافتن معادلات حاکم بر ضربه کمسرعت بهره جستند. آراجو و همکاران^{۱۲} [۱۷]، مدل المان محدود جدیدی برای تحلیل صفحات چند لایه ساندویچی با هسته ویسکوالاستیک و رویههای کامپوزیتی چند لایه، که به عنوان حسگرهای پیزوالکتریک استفاده می گردند، ارائه نمودند. میونیر و شانوی" [۱۸] رفتار دینامیکی صفحات ساندویچی تقويت شده با هسته فوم PVC را بررسى نمودند. اين محققان توانستند روشی تحلیلی بر پایه تئوری تصحیح شده تغییر شکل برشی مرتبه بالا ردی^{۱۴}، برای بررسی رفتار دینامیکی صفحات ساندویچی تقویت شده با فوم ارائه دهند. خلیلی و ملکزاده [۱۹ و ۲۰]، تئوری تصحیح شده و بهبود یافته مرتبه بالای صفحات ساندویچی (IHSAPT)^{۱۵} را با اصلاح تئوری مرتبه بالای صفحات

¹ S. Abrate

² R. Sburlati

³ Zheng & Deng

⁴ Kim & et al

⁵ Yi & et al

⁶ Ramesh & Ganesan

⁷ A.N. Palazotto & et al

⁸ U. Icardi & L. Ferrero

⁹ E. Herup & A.N. Palazotto

¹⁰ L.J. Lee & et al

¹¹ C.C. Foo & et al ¹² Araujo & et al

 ¹³ Meunier & Shanoi

¹⁴ Reddy

¹⁵ Improved Higher-order Sandwich Plate Theory

ساندویچی پیشنهاد کردند. آمبور و کروز^۱ [۲۱]، به کمک روش حل نیمه تحلیلی پدیده ضربه روی یک صفحه چند لایه کامپوزیتی ساندویچی را به صورت دینامیکی مدل کردند و از رابطه برخورد هرتز که با فرض شبه استاتیک بودن بدست آمده است استفاده کردند. السول^۲ [۲۲]، با بررسی تئوری و تجربی ورقهای کامپوزیتی ساندویچی، نشان داد که قانون برخورد هرتز برای پانلهای ساندویچی درست نبوده و باید اصلاح گردد. لی و هانگ و فان^۳ [۳7]، رفتار ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی الیافی را تحت بار ضربهای بررسی کردند. در این بررسی تجربی، ورق روی سطح بار ضربهای بررسی کردند. در این بررسی تجربی ورق روی سطح پانلهای شیشه پلی استر را به طور تجربی آزمایش کرد. وی یک مدل جرم و فنر با یک درجه آزادی را برای محاسبه تحلیلی نیروی برخورد به کار برد.

مرور مقالات منتشر شده نشان میدهد که اکثر پژوهشهای انجام شده در ارتباط با ضربه کم سرعت ورق، پاسخ ورق به ضربه مرکزی را در بر می گیرند و عموماً برای حالتهای بدون پیش بار انجام شدهاند. در پژوهش حاضر، به تحلیل عددی الاستیسیته ضربه کم سرعت خارج از مرکز ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی تحت پیش بار دوبعدی پرداخته می شود و تأثیر انرژی ضربهزننده، سفتی هسته، ضخامت هسته، شکل هندسی ضربهزننده و وجود لایههای چسب در محل اتصال هسته به رویهها در پاسخ ضربه مورد بررسی قرار می گیرد. برای استخراج نتایجی با خطای کم نسبت به دادههای تجربی، از شبیه سازی سه بعدی ضربه در نرم افزار آباکوس⁴ برای استخراج پاسخهای ضربه بر پایه تئوری الاستیسیته سه بعدی که نتیجه ضمنی آن اصلاح قانون تماس می باشد استفاده می شود.

۲- مدلسازی عددی

جهت صحهگذاری نتایج، نتایج تحلیل حاضر با نتایج آزمایش تجربی ضربه مرکزی کم سرعت یک ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی در حالت بدون پیشبار [۲۵]، مقایسه میگردد. ورق ساندویچی مورد نظر، صفحه ای به ابعاد ۲۶/۲×۲۶/۲ میلیمتر میباشد، که در شکل ۱ نشان داده شده است. دستگاه مختصات در مرکز این ورق مربعی به ضلع a و در وسط ضخامت ورق قرار دارد. هر رویه کامپوزیتی از شش لایه به ضخامت ۲۶۴/۰ میلیمتر تشکیل شده است. خواص رویه های کامپوزیتی در جدول ۱ درج شده است [۲۵]. هسته نیز از یک لایه فوم با ضخامت

- ³ Lee & Huang & Fann
- ⁴ Carpino
- ⁵ ABAQUS

۱۲/۷میلیمتر تشکیل شده که خواص آن در جدول ۲ آمده است. این مجموعه با آرایش [02/902/02/core/02/90] تشکیل شده است. ضخامت نهایی ورق ساندویچی ۱۵/۸۶۸میلیمتر میباشد. ورق ساندویچی بصورت سهبعدی مدل میشود. لذا نتایج بر اساس تئوری الاستیسیته سهبعدی (نه تئوری ورق) بهدست میآیند. تشرایط تکیهگاهی ورق ساندویچی از نوع ساده میباشند. به گونهای که لایه میانی لبههای ورق ساندویچی، دارای شرایط تکیهگاهی زیر میباشند:

at $x = -\frac{a}{2}$, $x = \frac{a}{2}$: $v = w = \frac{\partial w}{\partial y} = 0$ at $y = -\frac{a}{2}$, $y = \frac{a}{2}$: $u = w = \frac{\partial w}{\partial x} = 0$ $\sum v \in x$ is a constant of x = 0by v = 0 $\sum v = 1$, y = 1 $\sum v = 1$, y = 1 $\sum v = 1$ $\sum v = 1$ $\sum v =$

ضربهزننده جسمی صلب و کروی با قطر ۲۵/۴ میلیمتر و با جرم ۱/۸ کیلوگرم میباشد که با سرعت ۳/۷ متر بر ثانیه (انرژی۱۲/۳۲ژول) به صفحه ساندویچی برخورد میکند. المانهای ضربهزننده از نوع المانهای صلب چهار نقطه گرهای^۷ انتخاب میشوند.

گره دارای سه درجه آزادی از نوع جابجایی میباشد.

¹ Ambur & Cruz

² Olsson

⁶ SC8R : An 8-node three-dimensional elements, reduced integration with hourglass control

⁷ R3D4 : A 4-node 3-D bilinear rigid quadrilateral

دوره ۵/ شماره ۱	سال ۱۳۹۴/	و شارهها/	مكانيك سازهها
-----------------	-----------	-----------	---------------

جدول ۱- خواص رویههای ورق ساندویچی [۲۵]		
مادہ	LTM45EL-CF0111 Carbon fiber	
E_{ii} (GPa)	۵۴	
E , , r (GPa)	۵۴	
$E_{rr}(GPa)$	۴/۸۴	
$G_{ir}(GPa)$	٣/١۶	
$G_{ir}(GPa)$	١/٨٧	
$G_{rr}(GPa)$	١/٨٧	
\mathcal{D}_{17}	• • 8	
\mathcal{D}_{1r}	•/٣١٣	
\mathcal{D}_{rr}	•/٣١٣	
$\rho(kg/m^r)$	1011	
$t_f(mm)$	•/٢۶۴	
a (mm)	۲ <i>۶</i> /۲	

عدول (- حواص هسته ورو، ساندو نحي [۱۵]	[20]	ساندويحي	هسته ورق	۲- خواص	عدول
---------------------------------------	------	----------	----------	---------	------

مادہ	فوم
E (GPa)	۰/۱۸
υ	•/۲٨۶
$\rho(kg/m^r)$	11.
$h_c(mm)$	1 T/V
a (mm)	٧۶/٢

برای رسیدن به یک مدل مطلوب و همگرا شدن جوابها، اندازه المانها در چندین مرحله حل، ریزتر می شوند تا جوابهای به دست آمده همگرا شوند. همان طور که از شکل ۲ نمایان است، با اینکه همگرایی نتایج در ۵۰ هزار المان روی داده است اما جهت دستیابی به نتایجی دقیق با کم ترین خطای ممکن از حدود ۱۵۰ هزار المان در تحلیلها استفاده می شود.

مقایسه نتایج عددی با نتایج تجربی [۲۵] در شکل ۳، صحت مدل عددی را ارائه میدهد. همانطور که مشاهده میشود نتایج تحلیل حاضر در دو پارامتر کلیدی یعنی نیروی تماس بیشینه و مدت زمان تماس، خطای بسیار ناچیزی نسبت به نتایج تجربی

دارند و خطای بیشینه در میزان نیروی تماسی در تمامی مدت زمان

برخورد نیز ۱۰ درصد می باشد.

شکل ۳- صحتسنجی مدل عددی با نتایج تجربی [۲۵]

همان گونه که در تعریف ضربه کم سرعت، در بخش مقدمه ذکر گردید، نیمه اول پاسخ زمانی (ناحیه بارگذاری) از شکل ۳، متاثر از پدیده تماس و فروروی ضربهزننده در ورق و بخش دوم (ناحیه باربرداری)، ناشی از فرایند بازگشت امواج ضربه از تکیهگاه و پرت نمودن ضربهزننده از سطح ورق است. با توجه به اینکه پاسخ این دو ناحیه ناشی از دو پدیده متفاوت میباشند، منحنیهای پاسخ شکل ۳ متقارن نمیباشند. عموماً در تئوریهای تماس، پاسخ نیروی تماس در ناحیه بارگذاری با رابطه توان سه دوم و در ناحیه باربرداری، با توان پنج دوم میزان فروروی نمایانده میشود [۶].

برای تحلیل عددی الاستیسیته ضربه کمسرعت خارج از مرکز ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی تحت پیشبار دوبعدی، ابتدا اثر هر یک از موارد ضربه خارج از مرکز و پیشبار دوبعدی به صورت جداگانه مورد بررسی قرار خواهد گرفت و در نهایت به تحلیل هم زمان دو مورد فوق پرداخته خواهد شد.

نتایج تحلیل در شکلهای ۴ تا ۶ نشان داده شدهاند. همان طور که مشاهده میشود، هرچه محل برخورد ضربهزننده از مرکز دور و به تکیهگاهها نزدیکتر میگردد از آنجایی که تاثیر تکیهگاهها بر المانهای محل برخورد بیشتر میشود، میزان خیز محل برخورد کاهش و مقدار نیروی تماسی و میزان جذب انرژی توسط سازه افزایش مییابد، در حالی که مدت زمان برخورد ثابت باقی میماند.

مکانیک سازهها و شارهها/ سال ۱۳۹۴/ دوره ۵/ شماره ۱

در ارتباط با بررسی مکان ضربه، هدف بررسی کمی میزان تاثیر خروج از مرکز است. در تحلیلهای موجود، تنها ضربه مرکزی بررسی شده است. تحلیلهای کنونی نشان دادهاند که طراحی بر پایه ضربه مرکزی در جهت صحیح طراحی نمیباشد. زیرا نیروی ضربه و در نتیجه، تنشهای سطحی پدید آمده، در ضربه خارج از مرکز بزرگترند. از آنجا که مکان ضربه معمولا اتفاقی است، برای بررسی تنشهای بزرگتر، باید نواحی نزدیک به گوشههای ورق در نظر گرفته شوند.

شکل ۶ تغییرات زمانی انرژی ورق را نشان میدهد. در فاز بارگذاری ورق، انرژی ضربهزننده به تدریج به ورق منتقل میشود تا زمانی که ضربهزننده متوقف گردد. در این لحظه، انرژی انتقال یافته به ورق بیشینه است. پس از آن، ورق انرژی لازم برای پرتاب ضربهزننده را به تدریج در اختیار قرار میدهد. از آنجا که سطح زیر منحنی نیرو-زمان ناحیه بارگذاری بزرگتر است، پس از جدایش ضربهزننده، انرژی ورق به صفر نمی سد. با توجه به اینکه میرایی سازهای در ورق پیش بینی نشده است، انرژی بجای مانده در ورق، پس از جدایش ضربهزننده، پایا مانده و ارتعاش در زمانهای بعدی با دامنه ثابت ادامه می یابد.

شکل ۶- تاثیر ضربه خارج از مرکز بر انرژی جذب شده توسط سازه

۴- اثر پیشبار دوبعدی

اثر پیشبار درون صفحهای دوبعدی در دو حالت مورد بررسـی قـرار میگیرد:

الف) تنش درون صفحهای به میزان ۸ مگاپاسکال در سه وضعیت متفاوت دو طرف فشاری، یک طرف فشاری- یک طرف کششی و دو طرف کششی به لبههای ورق ساندویچی اعمال می گردد. در حالی که کاربرد ورقهای ساندویچی با رویههای کامپوزیتی تحت کشش دوبعدی یا کشیدگی برخی لبهها و فشردگی لبههای سمت دیگر شایع است، کاربرد ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی، تحت فشار دوبعدی را عمدتاً میتوان در سازه هواپیما، سازههای دریایی، زیردریایی و کشتیها که از تمام جهات محیط پیرامون تحت فشار میباشند، یافت [۲۶]. ورقهای یاد شده میتوانند ورقهای خارجی یا ورقهای مسطح بکار رفته درون سازه باشند. کاربرد این نوع ورقهای ساندویچی، در سازههای بتونی، با دو رویه کامپوزیتی (بتون، به عنوان هسته)، نیز گزارش شده است [۲۷].

پیش از ارائه نتایج این بخش، جهت صحه گذاری نتایج تحلیل یک مساله که قبلاً توسط ملکزاده و همکاران [۲۸] با استفاده از مدل گسسته-جرم فنر، تئوری Frostig [۲۹] و بکارگیری تئوری ورق برشی مرتبه اول برای رویهها ارائه شده، به روش این مقاله حل میشود. ویژگیهای هندسی و مواد رویههای کربن-اپوکسی ورق، عبار تند از:

$$\begin{split} E_{11} &= 123 \text{ GPa}, & E_{22} = E_{33} = 9.5 \text{ GPa}, \\ G_{12} &= 47.3 \text{ GPa}, & G_{12} = G_{12} = 4.7 \text{ GPa}, \\ \upsilon_{12} &= \upsilon_{13} = 0.3, \quad \upsilon_{23} = 0.48, \quad \rho = 1515 \frac{\text{kg}}{m^3}, \\ 3h &= 8 \text{ mm}, \quad a = b = 0.5 \text{ m} \\ &: \text{ e omtool} \text{ Gamma}, \\ E &= 211 \text{ GPa}, \quad \text{G} = 82.46 \text{ GPa}, \quad \rho = 7850 \frac{\text{kg}}{\text{m}^{3}}, \\ \text{R} &= 25.4 \text{ mm}, \quad \text{M} = 0.2199 \text{ kg}, \quad \text{V} = 0.25 \frac{\text{m}}{\text{s}} \end{split}$$

مکانیک سازهها و شارهها/ سال ۱۳۹۴/ دوره ۵/ شماره ۱

الیاف رویهها در جهت X و لبههای عمود بر محورهای X و V_i به ترتیب، تحت نیروهای کششی بر واحد طول N_x و V_i قرار دارند. تاریخچه تغییرات نیروی تماس پیش بینی شده توسط تحلیل سهبعدی کنونی، با تاریخچه پیش بینی شده توسط مرجع [۲۸] در شکل ۷، برای ورقهای با و بدون پیش بار مقایسه شدهاند. مقایسه نتایج، بیانگر تطابقی خوب میان نتایج کنونی و نتایج مرجع [۲۸] می باشند.

برای بررسی مناسب تر اثر پیش بار، از طریق وارد نمودن نیروهای پیش بار بزرگ تر، ابتدا تحلیل کمانش ورق انجام شده و بار بحرانی کمانش ورق ساندویچی ۱۰مگاپاسکال بدست آمد. لذا جهت اعمال پیش بار دوبعدی، مقدار ۸ مگاپاسکال انتخاب گردید تا در حالت پیش بار دوبعدی فشاری، سازه دچار کمانش نگردد.

همانطور که از شکلهای ۸ و ۹ مشهود است در حالت تنش درون صفحهای دو طرف فشاری میزان نیروی برخورد، به دلیل تمایل بار فشاری به ایجاد خیزهای بزرگتر (و در حالت حدی، کمانش) و دور نمودن ورق از ضربهزننده کاهش یافته اما میزان خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد افزایش مییابد. در حالت تنش درون صفحهای یک طرف فشاری- یک طرف کششی نتایج نسبت به حالت بدون پیشبار تغییری نکرده است. در حالت تنش درون صفحهای دو طرف کششی میزان نیروی برخورد به دلیل کاهش آزادی حرکت کلی ورق، افزایش اما میزان خیز محل برخورد کاهش، در حالی که مدت زمان برخورد ثابت میماند.

ب) رفتار ورق در ازای افزایش پیش بار بررسی می شود. در این راستا، در وضعیت تنش درون صفحه ای دو طرف کششی میزان تنش اعمالی به لبه های ورق ساندویچی از مقدار ۸ مگاپاسکال به مقادیر ۳، ۵ و نهایتا ۱۰ برابر افزایش می یابد و منجر به نتایجی می گردند که در شکل های ۱۰ و ۱۱ ارائه شده اند.

همانطور که مشاهده میشود با افزایش میزان پیشبار دو طرف کششی، میزان نیروی برخورد افزایش اما میزان خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد کاهش مییابد.

هدف از بررسی اثر پیشبار، بررسی میزان مضر بودن ضربه در حالتهای پیشبار مختلف است. پیشبار، بار اولیه سازه بوده و قابل تغییر نمیباشد. نتایج تحلیل، برای مثال آشکار ساختهاند که اگر بار اولیه سازه کششی باشد، میزان آسیب وارده، به دلیل پدید آمدن نیروی ضربه بزرگتر، بیشتر بوده و باید اقداماتی جهت تقویت سازه برای تحمل بار ضربه، مانند افزایش سختی سطحی، در نظر گرفته شوند.

پس از اینکه اثر هر یک از موارد ضربه خارج از مرکز و پیشبار دوبعدی به صورت جداگانه مورد بررسی قرار گرفت، حال به تحلیل هم زمان این دو پارامتر پرداخته میشود. برای این منظور هر یک از حالتهای ضربه مرکزی، ضربه خارج از مرکز در نقطه (4)(x=0) تحت پیشبار دوبعدی کششی ۸۰ مگاپاسکالی قرار گرفتهاند. نتایج تحلیل در شکلهای ۱۲ و ۱۳ نشان داده شده است.

مقادیر بیشینه نیروی برخورد، خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد در جدول ۳ ارائه شده و در جدول ۴ درصد تغییرات این پارامترها در مقایسه با حالتهای اولیه بدون پیشبار خودشان بیان گردیده است.

ز مرکز	و خارج ا	^ہ مرکزی	تلف ضربه	های مخا	پارامتر	۳- مقادیر	جدول
	۸•MPa	کششی	دوبعدي	يېش،بار	بار و با	بدون ييش	

	-			
مدت زمان	خيز محل	بيشينه نيروى	وجود و يا عدم	موقعيت
برخورد	برخورد	برخورد	وجود پيشبار	ضربەزنندە
(ms)	(mm)	(kN)	دوبعدى	
٣/٧۵	۳/۹۰	۵/۳۲۶	بدون پيشبار	(x=y=0)
۲/۷۵	۳/۱۰	8/994	با پيشبار	
٣/٧۵	٣/٧۴	۵/۴۳۲	بدون پيشبار	(x=0,y=a\4)
۲/۸۰	۳/۳۳	8/374	با پیشبار	
٣/٧۵	۳/۶۶	۵/۵۴۶	بدون پيشبار	(x=y=a\4)
٣	٣/۶٣	۵/۸۷۲	با پیشبار	

جدول ۴- تاثیر پیشبار دوبعدی کششی بر درصد تغییرات پارامترهای مختلف در مقایسه با حالتهای اولیه بدون پیشبار

درصد کاهش	درصد کاهش	درصد افزايش	موقعيت
مدت زمان	خيز محل	نيروى برخورد	ضربەزنندە
برخورد	برخورد		
T9/99	۲۰/۵۱	۳۰/۰۹	(x=y=0)
۲۵/۳۳	۱ • / ٩۶	18/47	(x=0,y=a\4)
۲.	٠/٨٢	$\Delta/\Lambda\Lambda$	(x=y=a 4)

همان طور که از جدول ۴ نمایان است اثر پیشبار دارای تابعیت مکانی میباشد بگونه ای که بیشترین اثر پیشبار در مرکز دیده می شود و هر چه از مرکز دور و به تکیه گاهها نزدیک تر می شویم از تاثیر پیشبار کاسته می شود.

مکانیک سازهها و شارهها/ سال ۱۳۹۴/ دوره ۵/ شماره ۱

در جمعبندی تحلیـل ضـربه خـارج از مرکـز تحـت پـیش.بـار دوبعدی میتوان به دو نکته زیر اشاره داشت :

الف) در بین چهار حالت ممکن ضربه شامل حالتهای : ۱- ضربه مرکزی ۲- ضربه مرکزی تحت پیشبار دوبعدی فشاری ۳- ضربه خارج از مرکز تحت پیشبار دوبعدی فشاری

با توجه به اینکه اثر پیشبار دوبعدی فشاری و خارج از مرکز عکس یکدیگر میباشد (پیشبار فشاری موجب کاهش نیروی برخورد می گردد در حالی که خارج از مرکز بودن ضربه موجب افزایش نیروی برخورد می گردد) در نتیجه بحرانی ترین حالت که در آن بیش ترین نیروی برخورد و به تبع آن بیش ترین آسیب ایجاد خواهد شد مربوط به حالت ۳ یعنی ضربه خارج از مرکز بدون پیشبار دوبعدی فشاری خواهد بود.

ب) در بین چهار حالت ممکن ضربه شامل حالتهای :

- ۱- ضربه مرکزی
- -۲ ضربه مرکزی تحت پیشبار دوبعدی کششی
 - ۳- ضربه خارج از مرکز
- ۴- ضربه خارج از مرکز تحت پیشبار دوبعدی کششی

با توجه به اینکه اثر پیشبار دوبعدی کششی و خارج از مرکز شبیه یکدیگر میباشد (هر دو عامل موجب افزایش نیروی برخورد می گردند) به نظر می رسد که بحرانی ترین حالت که در آن بیشترین نیروی برخورد و به تبع آن بیشترین آسیب ایجاد خواهد شد مربوط به حالت ۴ یعنی ضربه خارج از مرکز تحت پیشبار دوبعدي كششي باشد. اما نتايج تحليل نشان ميدهند، على رغم اینکه هر دو عامل پیشبار دوبعدی کششی و خارج از مرکز بودن ضربه در راستای افزایش نیروی برخورد عمل میکنند، اما از آنجایی که بیشینه اثر این دو عامل از نظر مکانی در خلاف جهت هـم روی میدهد (بیشترین اثر خارج از مرکز در دورترین نقطه از مرکز روی میدهد در حالیکه بیشترین اثر پیشبار دوبعدی کششی در مرکز نمایان می گردد) تنها می توان گفت که بحرانی ترین حالت یکی از حالتهای ۲، ۳ و یا ۴ خواهد بود اما این که کدامیک از این سه حالت بحرانی تر است بستگی دارد که در مساله مورد بررسی اثر کدامیک از دو عامل پیشبار دوبعدی کششی و یا خارج از مرکز بودن ضربه بر دیگری غلبه کند. برای نمونه در مساله خاص مورد بررسی در این مقاله با توجه به نتایج بیان شده در جدول ۵ از بین سه مورد بحث شده، حالت ضربه مرکزی تحت پیشبار دوبعدی کششی ۸۰ مگایاسکال بحرانی ترین حالت می باشد.

۵- تاثیر همزمان پیشبار دوبعدی کششی و ضربه خارج از	جدول
---	------

	مرکز	
درصد افزایش نیروی	بيشينه	حالت ضربه
برخورد نسبت به ضربه	نيروى	
مرکزی بدون پیشبار	برخورد(N)	
-	۵/۳۷۶	ضربه مرکزی بدون
		پیشبار کششی
٣٠/٩٠	8/994	ضربه مرکزی تحت
		پیشبار دوبعدی
		کششی ۸۰MPa
٣/١۶	۵/۵۴۶	ضربه خارج از مرکز در
		نقطه (x=y=a/4) بدون
		پیشبار کششی
٩/٢٣	۵/۸۷۲	ضربه خارج از مرکز در
		نقطه (x=y=a/4) تحت
		پیشبار دویعدی
		کششی ۸۰MPa

۵- اثر انرژی ضربهزننده

برای بررسی اثر انرژی ضربهزننده بر پاسخ ضربه سازه، میزان انرژی ضربهزننده از ۱۲/۳۲ ژول به مقادیر ۴ و ۹ برابر افزایش مییابد. برای این منظور یکبار با ثابت ماندن جرم ضربهزننده به میزان ۱/۸ کیلوگرم، میزان سرعت ضربهزننده از ۳/۷ متربرثانیه به مقادیر ۲ و۳ برابر افزایش مییابد و بار دیگر با ثابت ماندن سرعت ضربهزننده به میزان ۳/۷ متربرثانیه، جرم ضربهزننده از ۱/۸ کیلوگرم به مقادیر ۴ و ۹ برابر افزایش مییابد، تا علاوه بر بررسی اثر انرژی ضربهزننده بر پاسخ ضربه سازه، به مقایسه تفاوت این دو روش مختلف در افزایش انرژی ضربهزننده نیز پرداخته شود. نتایج تحلیل در شکلهای ۱۴ تا ۱۶ نشان داده شدهاند.

همان طور که مشاهده می شود، با افزایش انرژی ضربه زننده (افزایش جرم ضربهزننده یا افزایش سرعت ضربهزننده)، میزان نیروی برخورد، خیز محل برخورد و درصد انرژی جذب شده توسط سازه افزایش می یابد. با افزایش جرم ضربهزننده شاهد افزایش مدت زمان برخورد می باشیم در حالی که افزایش سرعت ضربه زننده باعث کاهش مدت زمان برخورد می گردد.

۶– اثر سفتی هسته

برای بررسی اثر سفتی هسته، میزان سفتی هسته از ۱۸۰ مگاپاسکال به مقادیر ۱۳۵، ۹۰ و ۴۵ مگاپاسکال کاهش می یابد. در نتیجه، حالتهای گوناگون ورق ساندویچی با هسته نسبتاً سفت و هسته نرم مورد بررسی قرار میگیرد. شایان ذکر است که با کاهش سفتی هسته، ضریب پواسان ثابت باقی میماند.

نتایج بدست آمده در شکلهای ۱۷ تا ۱۹ ارائه گردیدهاند. همانطور که مشاهده می شود با کاهش سفتی هسته میزان نیـروی برخورد و انرژی جذب شده توسط سازه کاهش اما خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد افزایش می یابد.

٩۵

قاجار و همکاران

۷- اثر ضخامت هسته

[×1.E-3]

جهت بررسی اثر ضخامت هسته ورق ساندویچی بر پاسخ ضربه، یکبار ضخامت هسته نصف گردید و بار دیگر هسته بهطور کامل حذف گردید و دو پوسته کامپوزیتی بهصورت یک پارچه به یک دیگر متصل گشتند. نتایج تحلیل در شکل های ۲۰ تا ۲۲ نشان داده شدهاند.

شکل ۱۹- تاثیر سفتی هسته بر انرژی جذب شده توسط سازه

همان طور که از نتایج مشخص است با کاهش ضخامت هسته بهدلیل کاهش ممان اینرسی مقطع، نیروی برخورد، خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد افزایش مییابد در حالی که انرژی جذب شده توسط سازه کاهش مییابد.

شکل ۲۲- تاثیر ضخامت هسته بر انرژی جذب شده توسط سازه

۸- اثر شکل هندسی ضربهزننده

برای بررسی اثر شکل هندسی ضربهزننده بر پاسخ ضربه، ضربهزننده صلب از کره به استوانهای با قطر، جرم و سرعت یکسان نسبت بـه کره تغییر داده میشود. (شکل ۲۳)

شکل ۲۳– تغییر ضربهزننده صلب از کره به استوانهای با قطر، جرم و سرعت یکسان

با توجه به نتایج بدست آمده در شکلهای ۲۴ و ۲۵ مشاهده می شود که با تبدیل ضربهزننده کروی به ضربهزننده استوانهای، به دلیل افزایش چشمگیر سفتی ناحیه تماس، نیروی برخورد افزایش چشم گیری داشته در حالی که خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد دچار کاهش قابل ملاحظهای می شوند.

شکل ۲۵- تاثیر شکل هندسی ضربهزننده بر خیز محل برخورد

۹- اثر وجود و یا عدم وجود لایههای چسب در محل اتصال هسته به رویهها

در اکثر پژوهش های صورت گرفته در زمینه پاسخ ضربه ورق های ساندویچی، اثر لایه های چسب در اتصال هسته به رویه ها و تاثیر آن در پاسخ ضربه، در نظر گرفته نشده است. لذا در این مقاله به بررسی تاثیر وجود لایه های چسب در محل اتصال هسته به رویه ها و تاثیر آن در پاسخ ضربه سازه پرداخته می شود. برای این منظور لایه هایی از هسته با ضخامت یک میلی متر در محل اتصال هسته به رویه بالایی و رویه پایینی، به لایه هایی از چسب با جنس اپوکسی با مدول یانگ GPa 7/۴ و نسبت پواسون ۲/۳ اختصاص داده می شود تا با کاهش ۲ میلی متری ضخامت هسته و ایجاد دو لایه ۱ میلی متری چسب در محل اتصال هسته به رویه پایینی و رویه بالایی، ضخامت ورق ساندویچی ثابت باقی بماند. نتایج تحلیل در شکل های ۲۶ تا ۲۸ نشان داده شدهاند.

همانطور که مشاهده میشود بررسی اثر وجود لایههای چسب در محل اتصال هسته به رویهها که عمدتاً در مقالات موجود، از آن چشمپوشی شده است، اثر محسوسی در نتایج دارد، به گونهای که اثر آن با اثر برخی از پارامترهای دیگر موثر بر پاسخ ضربه، قابل مقایسه میباشد. لذا پیشنهاد می گردد جهت دستیابی به نتایج دقیق تر، این اثر نیز در تحلیلهای مشابه با تحلیل پژوهش کنونی، در نظر گرفته شود.

۱۰- نتیجهگیری

در این مقاله، به تحلیل عددی الاستیسیته ضربه کمسرعت خارج از مرکز ورق ساندویچی با رویههای کامپوزیتی تحت پیشبار دوبعدی پرداخته شد و تاثیر انرژی ضربهزننده، سفتی هسته، ضخامت هسته، شکل هندسی ضربهزننده و وجود لایههای چسب در محل اتصال هسته به رویهها در پاسخ ضربه مورد بررسی قرار گرفت. مهم ترین نتایج این پژوهش عبارتند از: composites. Thesis submitted to the Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Mechanical Engineering.

[4] Birman V, Chandrashekhara K, Sain S (1996) An approach to optimization of shape memory alloy hybrid composite plates subjected to low-velocity impact. Composites Part B 27: 439–446.

[4] قاجار رحمت الله، ملكزاده كرامت، غلامي محسن (١٣٩٠) تحليل

پاسخ دینامیکی پوستههای کامپوزیتی دو انحنایی تحت ضربه

كمسرعت. يازدهمين كنفرانس انجمن هوافضاى ايران.

- [6] Abrate S (2005) Impact on composite structures. published by Cambridge University Press.
- [7] Sburlati R (2002) The Effect of a slow impact on sandwich plates. Journal of Composite Materials 36: 1079-1092.
- [8] Zheng YF, Deng LQ (2010) Nonlinear free vibration for viscoelastic moderately thick laminated composite plates with damage evolution. Mathematical Problems in Eng. Article ID 562539, 15 pages.
- [9] Kim TW, Kim JH (2002) Nonlinear vibration of viscoelastic laminated composite plates. International Journal of Solids and Structures 39: 2857–2870.
- [10] Yi S, Pollock GD, Ahmad MF, Hilton HH (1992) Time-dependent analysis of anisotropic viscoelastic composite shell structures. Computing System in Engineering 3(1): 457-467.
- [11] Ramesh TC, Ganesan N (1993) Orthotropic cylindrical shells with a viscoelastic core: a vibration and damping analysis. International Journal of Sound and Vibration 175(4): 535-555.
- [12] Palazotto AN, Herup EJ, Gummadi LNB (2000) Finite element analysis of low-velocity impact on composite sandwich plates. Composite Structures 49: 209-227.
- [13] Icardi U, Ferrero L (2009) Impact analysis of sandwich composites based on a refined plate element with strain energy updating. Composite Structures 89: 35–51.
- [14] Herup E, Palazotto AN (1997) Elasticity solutions for hertzian loaded composite sandwich plates. Journal of Aerosp. Eng. 10(1): 27–37.
- [15] Lee LJ, Huang KY, Fann YJ (1993) Dynamic responses of composite sandwich plate impacted by a rigid ball. Journal of Composite Materials 27: 1238-1256.
- [16] Foo CC, Seah LK, Chai GB (2011) a Modified energybalance model to predict low-velocity impact response for sandwich composites. Composite Structures 93: 1385–1393.
- [17] Araujo AL, Mota Soares CM, Mota Soares CA (2010) Finite element model for hybrid active-passive damping analysis of anisotropic laminated sandwich structures. Journal of Sandwich Structures and Materials 12(4): 397-419.
- [18] Meunier M, Shanoi RA (2001) Dynamic analysis of composite sandwich plates with damping modeled using high-order shear deformation theory. Composite Structures 54: 243-254.
- [19] Kalili MR, Malekzadeh K (2007) Effect and physical and geometrical parameters on transverse low-velocity impact response of sandwich panels with a transversely flexible core. Journal of Composite Structures 77: 430-443.

- هرچه محل برخورد ضربهزننده از مرکز دور و به تکیهگاهها نزدیکتر شود از آنجایی که تاثیر تکیهگاهها بر المانهای محل برخورد بیشتر میگردد، میزان خیز محل برخورد کاهش و مقدار نیروی تماسی و میزان جذب انرژی توسط سازه افزایش میابد. مقدار افزایش انرژی جذب شده توسط سازه در تحلیلهای کنونی، به ۱۵ درصد رسیده است.

- در حالت پیشبار دوبعدی کششی میزان نیروی برخورد به دلیل کاهش آزادی حرکت کلی ورق، افزایش اما میزان خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد کاهش مییابد. بنابراین، احتمال روی دادن آسیب در ورق دارای پیشبار دوبعدی کششی بیشتر است. مقدار نیروی ضربه مشاهده شده در مثالهای کنونی، افزایشی تا میزان ۳۰ درصد را نشان میدهد.

- با تحلیل هم زمان ضربه خارج از مرکز، تحت پیشبار دوبعدی مشخص شد که اثر پیشبار دارای تابعیت مکانی میباشد بگونهای که بیشترین اثر پیشبار در مرکز رخ میدهد و هر چه از مرکز دور و به تکیهگاهها نزدیکتر میشویم از اثر پیشبار کاسته میشود.

- با کاهش سفتی هسته میزان نیروی برخورد و انرژی جذب شده توسط سازه کاهش اما خیز محل برخورد و مدت زمان برخورد افزایش مییابد.

با کاهش ضخامت هسته، ممان اینرسی مقطع کاهش یافته،
که نتیجه آن افزایش نیروی برخورد، خیز محل برخورد و مدت زمان
برخورد بوده در حالیکه انرژی جذب شده توسط سازه کاهش
مییابد.

- با تبدیل ضربهزننده کروی به ضربهزننده استوانهای، بهدلیـل افزایش چشمگیـر سـفتی ناحیـه تمـاس، نیـروی برخـورد افـزایش چشمگیری داشته در حالیکـه خیـز محـل برخـورد و مـدت زمـان برخورد دچار کاهش قابل ملاحظهای میشوند.

- وجود لایههای چسب در محل اتصال هسته به رویهها در پاسخ ضربه سازه تاثیرگذار میباشد، لذا جهت دستیابی به نتایج دقیقتر، توصیه میشود که وجود لایههای چسب در تحلیلهای آینده لحاظ گردد.

11- مراجع

- Shariyat M, Jafari R (2013) Nonlinear low-velocity impact response analysis of a radially preloaded twodirectional-functionally graded circular plate: a refined contact stiffness approach. Composites Part B 35: 981-994.
- [2] Shariyat M, Farzan F (2013) Nonlinear eccentric lowvelocity impact analysis of a highly pre-stressed FGM rectangular plate, using a refined contact law. Archive of Applied Mechanics 83: 623-641.
- [3] Ellis RL (1996) Ballistic impact resistance of graphite epoxy composites with shape memory alloys and extended chain polyethylene spectraTM hybrid

- [26] Birman V, Bert CW (2004) Wrinkling of composite-facing sandwich panels under biaxial loading. Journal of Sandwich Structures 6: 217-237.
- [27] Liang QQ, Uy B, Wright HD, Bradford MA (2004) Local buckling of steel plates in double skin composite panels under biaxial compression and shear. Journal of Structural Engineering 130: 443-451.
- [28] Malekzadeh K, Khalili MR, Mittal RK (2000) Response of in-plane linearly prestressed composite sandwich panels with transversely flexible core to low-velocity Impact. Journal of Sandwich Structures and Materials 8: 157-181.
- [29] Frostig Y (1998) Buckling of sandwich plates with a flexible core: high-order theory. International Journal of Solids and Structures 35: 183–204.

- [20] Malekzadeh K, Kalili MR (2007) Response of composite sandwich panels with transversely flexible core to low-velocity transverse impact: a new dynamic model. International Journal of Impact Engineering 34: 522-543.
- [21] Ambur DR, Cruz JR (1995) Low-speed impact response characteristics of composite sandwich panels. 36th Structures, Structural Dynamics and Materials Conference 95:1460-CP.
- [22] Olsson R (1996) Improved theory for contact indentation of sandwich panels. AIAA J. 34(6): 1238-1244.
- [23] Lee Lj, Huang Ky, Fann Yj (1993) Dynamic response of composite sandwich plate impact by rigid all. Journal of Composite Materials 27(13): 1238-1256.
- [24] Carpino G, crivelli Visconti I, Di Ilio A (1984) Elastic behavior of composite structures under low velocity impact. Composites 15: 231-234.
- [25] Anderson Todd A (2005) An Investigation of SDOF models for large mass impact on sandwich composites. Composites Part B: 42–135.